

Regionalpolitiskt program

2007

the 1990s, the number of people who are employed in the service sector has increased in all countries, but the increase has been particularly large in the United States.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

There are several reasons for this. First, the service sector has become more important in the economy. Second, the service sector has become more important in the labour market. Third, the service sector has become more important in the household. Fourth, the service sector has become more important in the social structure.

1. Inledning

Globaliseringen, den europeiska integrationen och informationssamhällets genomslagskraft har fört med sig stora förändringar för det finländska samhället. Under det senaste decenniet har förutsättningarna för regionalpolitiken i vårt land förändrats märkbart på en relativt kort tid. Med inträdet i den Europeiska unionen fick Finland en helt ny verktygsback genom den programbaserade strukturfonds- och jordbrukspolitiken. Nu ställer utvidgningen av EU stora krav på en översyn av Finlands regionalpolitik.

Det senaste årtiondet har tillväxten varit god och sysselsättningsläget förbättrats i Finland tack vare strategiska satsningar på utbildning, forskning och utveckling. I den globala verksamhetsmiljön måste man ständigt utvärdera vilka konkurrensfördelar som lokala och regionala aktörer kan påverka. Globaliseringen har därmed gett ny styrfart åt regionalpolitiken.

Globaliseringen berör aktörer på lokal nivå mera påtagligt än någonsin tidigare. Denna utveckling är både nödvändig och önskvärd, men gör samtidigt att statens möjligheter att styra den regionala utvecklingen minskar. Regionalpolitiken får därmed sin styrfart nerifrån-upp.

En framgångsrik regionalpolitik gagnar hela befolkningen. Den bidrar till en balanserad utveckling mellan stad och landsbygd där människor kan leva och verka

på lika grunder. En sådan regionalpolitik måste växa fram nerifrån och inte enbart styras uppifrån.

Våra finländska regioner är olika och har olika naturliga och kulturella betingelser. Möjligheterna och hoten, styrkorna och svagheter varierar från en region till en annan. I en situation då livsbetingelserna förändrats radikalt på många orter krävs nya grepp i regionalpolitiken. Vi behöver riktade insatser för att komma åt problemen. Vi måste skapa förutsättningar för en regionalpolitik som gagnar alla och gör att vi kan hålla hela landet levande.

2. Bakgrund till den regionalpolitiska strukturen

Inom den europeiska unionen har strukturfondspolitiken haft den största inverkan på den nationella regionalpolitikens utformning. Strategin för den europeiska strukturfondspolitiken under den kommande programperioden 2007 – 2013 är att stärka den nationella och regionala konkurrenskraften, sysselsättningen och välfärden. Åtgärderna fokuseras i synnerhet på de stora utmaningar som finns i östra och norra Finland, i de glest bebodda områdena och till de områden i södra och västra Finland som står inför de största utmaningarna.

Den nationella regionalpolitiken handhas av inrikesministeriet som har en samordnande funktion. Enligt lagen om regionutveckling är det staten och kommunerna som har ansvaret för regionpolitiken. Kommunernas instrument är landskapsförbunden som ska dra upp strategierna i landskapsöversikt, landskapsprogram och landskapsplan.

De specialprogram som styr regionalpolitiken är regioncentrumprogrammet, kunskapscentrumprogrammet, landsbygdspolitiska helhetsprogrammet och skärgårdsprogrammet. Dessutom har det i anslutning till regioncentrumprogrammet funnits särskilda insatser för stadspolitiken i huvudstadsregionens influensområden. I de regionala strategierna återspeglas också specialprogrammen. Resurserna till regionalpolitiken kanaliseras genom ministerierna och förvaltningen på regional nivå är huvudsakligen utspridd på landskapsförbunden, TE-centralerna, länsstyrelserna.

För en jämn och balanserad utveckling är det viktigaste att staten och kommunerna tar ekonomiskt ansvar för den offentliga servicen. En brett förankrad regionalpolitik bygger på att stat och kommun tar ansvar för att servicen är tillgänglig på enahanda grunder i hela landet. Genom den lokala självstyrelsen kanaliseras de till buds stående resurserna på bästa möjliga sätt. Den snäva regionalpolitiken skall erbjuda verktygen för tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling på regional grund.

3. Grundförutsättningar och vision

För att man skall kunna leva och verka i hela landet är det avgörande att basservicen och infrastrukturen fungerar. En välfungerande vård, skola och omsorg förutsätter att basen i den kommunala ekonomin är stabil. En öppen dialog kring basserviceprogrammet mellan staten och kommunerna bör upprätthållas och vidareutvecklas för att skapa långsiktighet i den ekonomiska planeringen.

I mötet mellan globalt och lokalt finns det ett behov av en kraftsamling på regional nivå. Framgång på den globala arenan sker genom de fördelar som man tillgodogjort sig på det lokala planet. Skillnaderna kan vara markanta då man jämför olika orter med varandra. Den strategi som fungerar på ett håll, fungerar nödvändigtvis inte på andra håll. Därför behövs olika strategier för olika delar av landet. Strategierna borde förvaltas och genomföras av organisationer som med genomslagskraft kan utföra sina uppgifter.

En central framgångsfaktor för den regionala utvecklingen är det sociala kapitalet som finns på området. Den närhet och samhörighetskänsla som en gemensam kultur erbjuder är viktig. Ett brett kulturutbud är viktigt för invånarna, såväl i en urban miljö som på landsbygden. De frivilliga organisationerna och föreningarna utgör en grundpelare i det finlandssvenska

samhället och har en stor betydelse för en levande landsbygd och skärgård, men också för samhörigheten bland finlandssvenskar i tätorter. I dessa organisationer har kulturaunomin sina rötter. För finlandssvenska ungdomar i finskdominerade miljöer finns ett särskilt behov av att utöka utbudet av intressant fritidsverksamhet på svenska. Det är viktigt att utveckla innovativa grepp för hur kulturverksamhet kan bedrivas i det småskaliga samhället.

Visionen är att Finland skall vara ett land där service och förutsättningar för framgång skall vara tillgängliga för var och en oberoende var man är bosatt eller verksam. En jämn och balanserad samhällsstruktur ger de bästa förutsättningarna för att finländarna genom entreprenörskap och företagaranda skall gagna sig av omvärldens möjligheter och skapa ett gott liv för sig.

Sfp anser:

- att grundbulnen i regionalpolitiken är att staten ger kommunerna ekonomiska förutsättningar att ta hand om basservicen på båda inhemska språken,
- att de regionpolitiska aktörerna ges reella möjligheter till en effektiv och bör genomslagskraftig verksamhet, och
- att staten och kommunerna anvisar de resurser som behövs för att utveckla hela landet så att regionala särdrag, såsom kunnande, kultur, näringsstruktur och samhällsstruktur, beaktas och tillvaratas som utvecklingsresurser.

4. En balanserad utveckling i stad och på landsbygd

I ett europeiskt perspektiv är Finland ett land som till sin geografi och bosättningsstruktur är dominerat av landsbygdsområden. Urbaniseringen är en förhållandevis ung företeelse trots att den är en dominerande trend, i synnerhet sedan 1960-talet. Koncentrationen av befolkningen i tillväxtcentra ökade senast under 1990-talet. Befolkningskoncentrationen har en tendens att öka under högkonjunktur och avstanna under lågkonjunkturer.

Sedan början av tjugohundratalet har det utöver universitetsstäderna också i medelstora stadsregioner, som Jyväskylä, Vasa, m fl, skett en ökad tillväxt. I landet har uppstått ett nätverk av stora och mellanstora städer som bildar en struktur med flera centra, en sk. mångkärnig struktur. Regionalpolitiken i Finland bygger på att den här stads- och regioncentrastrukturen är viktig för att där ökar sysselsättningen, där föds innovationer och konkurrenskraft, samt att själva nätverket bidrar till en balanserad utveckling. Inom regionalpolitiken lyfts den här dynamiken fram inom regioncentrumprogrammet och i kunskapscentrumprogrammet.

Regioncentra bör också fungera som tillväxtmotorer för den omkringliggande regionen. Huruvida den här spridningseffekten fungerar effektivt borde under-

sökas noggrannare. De omkringliggande områdena kan indelas i flera olika typer. Den landsbygd som finns inom ett starkt tillväxtcentras influensområde och kärnlandsbygden utgörs av huvudsakligen välmående områden. På glesbygden är befolkningsminskningen ett problem, bl a eftersom underlaget för service naggas i kanten. Inom landsbygdspolitiken har staten och kommunerna gett resurser åt det utvecklingsarbete som de lokala aktionsgrupperna genomför. Andra sätt att stöda utveckling på byanivå har varit butiksstöd

Sfp anser:

- att hörnstenen i regionalpolitiken är att stöda en balanserad utveckling av regioncentra,
- att landsbygdsområdenas utvecklingspotential tillvaratas genom att staten och kommunerna stöder de lokala aktionsgruppernas verksamhet,
- att det är viktigt att satsa på nya möjligheter att garantera serviceutbud på en ekonomisk bas.

Sfp anser också

- att resurserna för regioncentrum- och kunskapscentrumprogrammen bör ökas och riktas till direkt utvecklingsverksamhet och inte ökad förvaltning eller byråkrati,
- att lokala aktionsgrupperna får resurser att landsbygden ur ett nerifrån-upp perspektiv, och
- att nya sätt att producera service eller trygga underlaget för offentlig eller privat service, såsom stödet till bybutikerna, bör utvecklas.

5. Konkurrensen om arbetskraften

Sysselsättningen är välfärdsstatens viktigaste beståndsdel. Att skapa nya arbetsplatser, såväl inom som utanför tillväxtcentra, är en utmaning för regionalpolitiken. Konkurrensen om arbetskraft är den avgörande faktorn för en regions utveckling och för att upprätthålla en mångsidig näringsstruktur. Arbetskraften är rörlig och konkurrensen om yrkesutbildade människor är stor. Dessutom visar prognoser med ett trettioårigt perspektiv att majoriteten av de nuvarande landskapen kommer att dras med en bestående befolkningsminskning. Befolkningsutvecklingen bör motverkas med en ökad invandring till landet och regionerna.

Sysselsättningsläget varierar mycket ställvis. I de flesta städer, liksom på glesbygden, finns fortfarande en stor arbetslöshet. En problembild har uppstått med risken för marginaliseringen och utanförskapet utanför arbetsmarknaden. På många välmående landsbygdsorter är situationen den motsatta, låg arbetslöshet och en brist på arbetskraft inom de industrier och företag som växer mest för tillfället.

Ansvar för sysselsättningsläget och i synnerhet främjandet av sysselsättning inom de grupper som riskerar bli utanför, såsom äldre, långtidsarbetslösa, ungdomar utan utbildning, har lagts på regionala och lokala aktörer. Omläggningen av arbets-

marknadsstödet, exempelvis, har gjort att kommunerna mobiliserats mer för att aktivt främja sysselsättningsläget.

Sysselsättningsstödens syfte är att främja de arbetslösas tillgång till arbete och att förhindra marginalisering från arbetslivet. Erfarenheterna visar att effekterna av stöden på sysselsättningen varierar, beroende på om personen varit sysselsatt hos en offentlig eller en enskild arbetsgivare. Sysselsättning hos en privat arbetsgivare har bäst förbättrat arbetslösas möjligheter att få arbete. Den bästa sysselsättningseffekten har uppnåtts med startpenning.

Det är inte troligt att antalet arbetsplatser inom den offentliga sektorn ökar under de kommande åren – snarare tvärtom. En höjning av sysselsättningsnivån är därför beroende av tillväxt i den privata sektorn. Utlokalisering av statlig verksamhet är en komponent i regionalpolitiken, men de löser inte grundproblemet. Vi behöver fler företagare och företag som skapar sysselsättning för sig själva och för andra.

Regeringsprogrammet 2003 – 2007 lyfter upp företagandet och främjande av företagssamheten till en av valperiodens viktigaste frågor. Det behövs en särskild lagstiftning för mikroföretag och åtgärder som underlättar generationsväxlingar. De skattepolitiska avgörandena har också en betydelse för företagarklimatet. Det är viktigt att speciellt uppmuntra kvinno- och ungdomsföretagande. Under 2003 inleddes ett unikt treårigt projekt. I tre lappländska regionkommuner och i de s.k A-skär-

gårdskommunerna slopades arbetsgivarnas socialskyddsavgifter, i ett försök att locka nya företagare till orten. Åtgärden bör utvärderas.

Distansarbete kan fortfarande utvecklas. Inom dessa områden finns en stor sysselsättningspotential. Det förutsätter välfungerande datakommunikationer och en tillgång på kunnig arbetskraft. Kommunerna och landskapsförbundens egen aktivitet är viktig. Det finns regioner i Finland där detta har lyckats väl. Där har även de lokala utbildningsinstanserna deltagit som garant för att nödig arbetskraft finns tillgänglig.

Primärnäringarna är – trots ett minskat antal utövare – en grundsten i en levande landsbygd och skärgård. Jord- och skogsbruket, pälsnäringen och yrkesfisket måste garanteras fortsatta verksamhetsförutsättningar. Det bör t.ex. finnas en beredskap att kompensera jordbruket i det fall att EU-stöden minskar. För Svenskfinland är det viktigt att skärgårdsbefolkningens livsvillkor tryggas. Jord- och skogsbrukets samt yrkesfiskets verksamhetsförutsättningar bör därför garanteras.

Sfp anser:

- att en hög sysselsättningsgrad är en av de viktigaste beståndsdelarna i välfärdsmodellen som Finland upprätthåller och att det därför är prioriterat för samhället att upprätthålla den,

- att befolkningsutvecklingen nationellt men i synnerhet befolkningsminskningen regionalt bör stävjas genom invandring,
- att den bästa regionalpolitiken är den som utvecklar företagandets verksamhetsförutsättningar.

Därför anser Sfp

- att Finland behöver en särskild lagstiftning som stöder mikroföretag och åtgärder som underlättar generationsväxlingar inom företagen,
- att systemet med hushållsavdraget i beskattningen bibehålls och utvecklas, för att på så sätt befrämja sysselsättningen och motverka den grå ekonomin
- att det är viktigt att uppmuntra kvinno- och ungdomsföretagande,
- att sysselsättningspolitiken skall utgå ifrån att främja individens inträde på arbetsmarknaden och att i synnerhet det offentliga skall bättre axla sitt ansvar då man där stödsysselsätter personer,
- att det skall finnas beredskap till ett utökat nationellt stöd av primärnäringarna i det fall att EU-stöden skärs ner, och
- att försöket med slopade socialskyddsavgifter för arbetsgivare bör utvärderas.

6. Utbildning en regional drivkraft

Utbildningens roll är central i regionalpolitiken. Arbetskraftens kompetens och färdigheter speglar samhällets behov. De lokala och regionala utbildningsarrangörernas ansvar är stort för kunskapsförsörjningen. En framgångsrik regionalpolitik dimensionerar och planerar utbildning som utvecklar regionens näringsliv och leder till ett arbete för den som studerar.

Behovet av arbetskraft med yrkesexamen kommer att öka markant de närmaste åren i och med att de stora åldersklasserna går i pension. Yrkesutbildningens status måste höjas och här utgör studiehandledningen ett instrument. Samarbetet mellan gymnasier och andra stadier yrkesutbildning kan stärkas. Symbiosförhållandet blir speciellt viktigt på orter där elevantalet är mindre –vilket också innebär att resurserna är begränsade. Ett mångsidigt skolnätverk är nödvändigt för en framgångsrik regionalpolitik och för att sörja för de lokala arbetsmarknadernas behov.

Distansutbildningen och vuxenutbildningen har utvecklingspotential. De allt växande kraven på gymnasiernas kursutbud och den ökande konkurrensen mellan skolorna gör att de mindre gymnasier måste finna nya modeller för att överleva. Det virtuella gymnasiet möjliggör detta. I och med att årskullarna minskar är det viktigt att området ännu utvecklas. Vuxenutbildningens

roll aktualiseras i och med att kompetenskraven för arbetskraften förändras snabbare än tidigare.

I Finland finns ett tätt nätverk av universitet, högskolor och forskningsinstitut. Det utspridda nätverket har möjliggjort en regional närvaro i alla landskap och möjligheter till samarbete mellan högskolor och näringsliv på regional nivå. Nivån på forskning och utveckling har stigit från 3 procent av BNP 1997 till 3,9 procent 2005. Helsingfors-, Tammerfors-, Uleåborg- och Åboregionerna står för den största andelen av satsningarna.

Högskolornas roll som regionala utvecklingsmotorer blir därför allt viktigare. Samarbetet mellan universiteten och yrkeshögskolorna öppnar nya möjligheter för studerandena. Innovationspolitiken borde inriktas så att det inom ramen för högskolornas tredje uppgift finns mer utrymme för utveckling. Högskolornas kunskap och kompetens bör komma regionerna till godo på bästa möjliga sätt. Eftersom Finland redan satsar mycket på forskning och utveckling måste vi sträva till att bli bättre på att ta tillvara resultaten. De satsningar som görs bör i högre grad gå direkt till utbildning, forskning och utveckling och i mindre grad till byråkrati och förvaltning.

Sfp anser

- att utbildningen, utvecklingsarbetet och forskningen är viktig för regionernas utvecklingspotential,
- att högskolorna inom ramen för sin tredje uppgift bör stimuleras till att öka användningsgraden av forskning och utveckling till det omkringliggande samhällets förmån,
- att den svenskspråkiga utbildningen lokaliseras så att regionerna kan få tillräckligt med kompetent arbetskraft för att sköta sina lagstadgade uppgifter inom hälsovården, dagvården, skolan och rättsväsendet, samt för att sörja för näringslivets behov.

Sfp anser därför

- att yrkesutbildningen på alla stadier bör vara tillgänglig på svenska för framtida behov på de regionala arbetsmarknaderna,
- att kommunerna skall aktivera sig för att fungera som pådrivare då det gäller att anpassa utbildningen till det lokala arbetslivets nuvarande och framtida behov,
- att yrkesutbildningen bör göras till ett attraktivt alternativ och utbildningens kvalitet måste därför höjas, och
- att vuxenutbildningens roll aktualiseras i och med att kunskapskraven i arbetslivet förändras i en allt snabbare takt.

7. Tillgänglighet och kommunikationer

Välfungerande kommunikationer är nödvändiga för att hela landet skall kunna leva, speciellt i ett land där avstånden är långa. Kommunikationer är en viktig typ av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som bör upprätthållas för att den regionala tillgängligheten skall fungera. Till kategorin kan räknas verksamheter inom transport, posttjänster, energi och kommunikationer.

Eftersom befolkningen är koncentrerad till södra och västra Finland koncentreras också näringslivets verksamhet och arbetsplatserna dit. Längs med Finska viken och i huvudstadsregionen finns en miljon invånare. Kuststäder som också är stora befolkningscentra är Kotka, Åbo, Björneborg, Vasa och Uleåborg. I och med att sjöfartens betydelse fortsätter att öka inom utrikeshandel, sjöfarten står för 80 procent av transporten, blir dessa knutpunkter allt viktigare. Satsningar på hamnar och farleder samt logistik borde således vara ett prioriterat insatsområde.

Nivån på det finländska basvägnätet försämrades kraftigt under depressionen. Trots att rejäla satsningar har gjort krävs det fortfarande stora ekonomiska resurser för att kunna upprätthålla – och ännu mera för att förbättra - vägnätet. Om inte satsningar görs nu kommer kostnaderna att bli mångdubbelt högre om några år.

Den regionala vägförvaltningen avgör prioriteringarna för vägarbetena. Detta har fungerat relativt bra i vissa regioner men betydligt sämre på andra håll. Vissa vägdistrikt väljer att prioritera sådana projekt där kommunen är medfinansierad. Detta förfarande kan anses ohållbart i längden om kommunerna, i förhållande till varandra, försätts i ojämlika positioner.

Järnvägsnätet i Finland kan användas effektivare för persontågstrafik. Trafiken på mindre banavsnitt är tidvis utsatt för nedläggningshot, detta gäller bl.a. Hangöbanan. Statligt understöd till tågtrafiken är därför nödvändig. Även de av statsjärnvägarna länge planerade införskaffningarna av rälsbussar måste bli verklighet. Då kan persontågtrafiken på de mindre banavsnitten också i ett längre perspektiv säkras och utökas. Rälsbussarna ger samtidigt möjligheter att inleda tågtrafik på avsnitt som tidigare lagts ner. Spårtrafiken i tätbebyggelsen inom Mellanland bör stödas för att den ökande rörligheten inom regionen inte skall leda till starkt ökad personbilstrafik.

Också övrig kollektivtrafik måste understödas. Buss- och taxitjänster i glesbygden är beroende av detta stöd. Kostnaderna för privatbilismen har ändå en avgörande betydelse för många då man väljer hemort. Också kollektivtrafiken i städer bör stödas.

Förbindelsebåttrafiken och vägfärjorna är avgörande för att skärgården skall hållas levande. Den planerade omstruktureringen av Sjöfartsverket får inte leda till en för-

sämrad servicenivå eller ökade kostnader för dem som är beroende av dessa tjänster.

En utbyggd konkurrenskraftig informationsteknologi som är tillgänglig för medborgare och företag på alla håll i landet är ett effektivt regionalpolitiskt medel. Staten måste understöda bredbandsutbyggnaden till områden som utan statliga subventioner skulle lämnas utanför bredbandsnätet.

Sfp anser

- att tillgänglighet är en viktig aspekt av regionernas utveckling, och
- att kommunikationsleder mellan regioner är sådana tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som bör stödas.

Sfp anser därmed

- att satsningar bör göras på basvägnet för att upprätthålla standarden,
- att även järnvägsnätets skick uppmärksammas, varigenom det kan användas effektivare samt att elektrifieringen av järnvägsavsnitt fortsätter
- att persontrafiken på räls fortsättningsvis bör stödas och användningen av rälsbussar bör inledas,
- att fjärrtågen bör stanna vid viktiga regionhållplatser,
- att sjöfarten är en viktig förbindelselänk till omvärlden, där Kvarckentrafiken är en viktig trafikled som måste tryggas

- att en omstrukturering av förbindelsebåts- och färjtrafiken inte får leda till ökade kostnader eller försämrad service för dem som är beroende av tjänsterna, och att den fast definierade servicenivån efterföljs oberoende av bränsleprisets fluktuationer,
- att staten bör utveckla ett finansieringsinstrument för att stöda bredbandsutbyggnaden till områden där marknadskrafterna inte fungerar eller som riskerar att bli utanför bredbandsnätet.

8. Fritid och rekreation som utvecklingsmöjlighet

Fritidsbebyggelsen utgör en stor möjlighet för landsbygden och skärgården. Den fasta bosättningen på glesbygden har minskat med 31 procent sedan 1980, samtidigt som fritidsboendet ökat med 79 procent. Det finns i landet kring 470 000 fritidsbostäder, varav en femtedel invid strand. Folk spenderar allt längre tid av året i sitt fritidshus och många har också ett intresse att distansarbete eller flytta dit helt och hållet. Fritidsboendet har en stor utvecklingspotential.

Kommunerna bör ha rätten att avgöra i vilka fall fritidshus kan ändras till året-om-boende, även inom ramen för planeringen. Strandbyggande bör fortsättningsvis möjliggöras utgående från godkända planer. Det är viktigt att miljöaspekterna tas i betraktande vid allt byggande och att utvecklingen sker på en ekologiskt hållbar grund.

Strand- och kustområden är utsatta områden och samhället står inför stora utmaningar då man skall kombinera en hållbar strategi för kustområdena. Det gäller att kunna kombinera behovet att bibehålla kustområdena bosatta, att säkerställa underlaget för näringsverksamhet, samt att hålla natur- och miljöskydd på en bra nivå. För ändamålet bör staten vidareutveckla koncepten kring integrerad kustzonsförvaltning, som kommer att sammanfattas i en kuststrategi för Finland.

Befolkningsmängden i flera kommuner fördubblas eller mångdubblas under sommar- månaderna. Detta ställer stora krav på den kommunala servicen och infrastrukturen. I och med att statsandelssystemet ses över bör man utreda möjligheterna att införa en s.k. fritidsboendekoefficient på kommunernas statsandelar.

Sfp anser

- att samarbetet mellan olika myndigheter bör effektiveras i planlägningsfrågor som gäller strandmiljöer, samt att öppenhet och delaktighet fortsättningsvis bör främjas,
- att kommuner, landskapsförbund och regionala miljöcentraler i sin verksamhet, såsom exempelvis planläggning och tillståndsförfarande, beaktar miljökrav och verksamhetens natur, samt möjligheter att bevara sysselsättning i berörda områden,
- att genomförandet av Östersjöns skyddsprogram och samarbetet för att främja vattenskyddet prioriteras,
- att staten utreder möjligheten att öka stödet till projekt som utvecklar behandlingen av avloppsvatten på glesbygden för både fast boende och fritidsboende,
- att statsandelssystemet utreds med sikte på att införa en fritidsboendekoefficient på kommunernas statsandelar.

9. Förvaltning och utveckling

Den regionalpolitiska strukturen i Finland är splittrad på flera aktörer, i synnerhet på regional nivå. Staten och kommunerna är de som har huvudansvaret för den regionala utvecklingen.

Beslutsfattandet om resurser och strategiskt innehåll sker huvudsakligen genom samarbete och i konsensus. Kommunerna är i en nyckelroll när det gäller att från lokalt håll påverka den förda regionalpolitiken. Genom den kommunala självstyrelsen är kommunerna en naturlig plattform för byggandet av den gemensamma regionen. Satsningar som en enskild kommun gör kan ha positiva konsekvenser för hela regionen. Beroendeförhållandet mellan olika kommuner är uppenbart. Det är därför viktigt med samarbete kring till exempel infrastruktur, markanvändning, utbildning och näringslivsfrågor.

Den statliga regionalförvaltningen bör organiseras på ett ändamålsenligt sätt. Landskapsförbundens uppgift, resurser och kompetens bör klargöras så att den regionala nivån kan få mera genomslagskraft. I modellen skall invånarnas självstyre och kommunernas verksamhet beaktas.

Ur den finlandssvenska befolkningens synvinkel sett är det viktigt att beakta både den finlandssvenska kulturen som utvecklingsresurs och den finlandssvenska be-

folkningens behov av service på sitt eget språk. När förändringar i förvaltningen sker på regional- eller landskapsnivå måste servicen på landets båda nationalspråk säkras. Olika former av samarbete över förvaltningsområdesgränserna är ett sätt att trygga en kvalitativt god språklig service. När förvaltningsreformer planeras måste en språklig konsekvensbedömning göras. Medborgarnas grundlagsenliga rättigheter, inklusive de språkliga, måste beaktas och därför skall flexibilitet och nytänkande tillåtas i förvaltningen. Nya instrument som införlivar språkaspekter i kvalitetsutvecklingen av organisationernas verksamhet skall också främjas.

Varje gång rationaliseringar eller organisationsförändringar genomförs i den statliga verksamheten bör en utlokalisering övervägas.

Sfp anser:

- att när förvaltningen omstruktureras på landskaps- och regionalnivå måste servicen på landets båda nationalspråk tryggas,
- att den finlandssvenska kulturen är en viktig utvecklingsresurs som bör beaktas i organiseringen av förvaltning, och
- att förvaltningsreformer alltid skall föregås av en språklig konsekvensbedömning.

Sfp anser därför:

- att staten bör omorganisera den regionala förvaltningen på ett ändamålsenligt och genomslagskraftigt sätt som beaktar invånarnas självstyre, kommunernas verksamhet och med landskapen som grund, och
- att utvecklingen av regionkommuner och -centra bör vidareutvecklas för ett framgångsrikt genomförande av regionalt förankrade utvecklingsstrategier.

